

УДК 347.77/.78

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-3-58-64

Ганна СПИЦИНА©
доктор юридичних
наук, доцент

Алла ГОРДЕЮК©
кандидат
юридичних наук,
доцент

(Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»)

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Проаналізовано сучасні класифікації об'єктів права інтелектуальної власності, що визначені у положеннях міжнародних нормативних актів та пропонуються науковцями, які досліджують проблемні питання у сфері інтелектуальної власності.

Визначено, що найбільш поширеною є класифікація, де основним критерієм розподілення об'єктів за групами є віднесення їх до певних інститутів права інтелектуальної власності: авторського права і суміжних прав та права промислової власності. Однак науковці при цьому мають свій підхід щодо виділення груп та підгруп об'єктів класифікації та включення в них певних об'єктів, зокрема визначають неоднакові нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності у відповідній групі або зазначають на особливий правовий режим наукового відкриття, не включаючи його в жодну класифікаційну групу.

Зроблено висновки щодо уточнення критеріїв сучасної класифікації об'єктів права інтелектуальної власності, що здатне сприяти всебічному вивченню їх правової природи та коректному розумінню сутності інтелектуальної власності; стосовно доцільності доповнення переліку об'єктів права інтелектуальної власності, визначеному в ст. 420 Цивільного кодексу України, об'єктами, які використовуються тільки у мережі «Інтернет» (доменне ім'я, вебсайт), з оглядом на процеси інформатизації суспільства та необхідність подолання прогалів у чинному законодавстві.

Ключові слова: право інтелектуальної власності, об'єкти права інтелектуальної власності, класифікація об'єктів права інтелектуальної власності, критерії класифікації об'єктів права інтелектуальної власності, групи та підгрупи об'єктів авторського права і суміжних прав, групи та підгрупи об'єктів права промислової власності, доменні імена, вебсайти.

Постановка проблеми. На сьогодні інтелектуальна творча діяльність набуває все більшого значення майже у всіх сферах цивільно-правових відносин, пов'язаних з розвитком інформаційного суспільства, тому створення у державі розвинутої системи інтелектуальної власності з правовим забезпеченням, що є її реальним підґрунтям та надає можливість ефективно функціонувати – це одне з найбільш важливих завдань у сучасних реаліях.

На сьогодні актуальним є питання щодо відсутності прогалів у чинному законодавстві з права інтелектуальної власності, а також певні теоретичні аспекти, зокрема стосовно особливостей класифікації об'єктів інтелектуальної власності, з оглядом на її значення у всебічному вивченні правової природи відповідних об'єктів.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Для формування чинних правових положень та наукових напрацювань сучасних фахівців у

© Спіцина Г.О., 2020
ORCID iD : <https://orcid.org/0000-0002-6677-6915>
spitsyna_hanna@ukr.net

© Гордеюк А.О., 2020
ORCID iD : <https://orcid.org/000-0001-7423-3673>
alla.law.gor@gmail.com

сфері інтелектуальної власності велике основоположне значення мали праці Вольтера, Дідро, Канта та інших філософів, в яких розглядалися питання філософії права, зокрема отримав розвиток термін «інтелектуальна власність». Серед вітчизняних науковців, що присвятили свої праці проблемам інтелектуальної власності, В. М. Антонов, О. П. Орлюк, О. Д. Святоцький, О. П. Світличний, О. І. Харитонова, О. С. Яворська та ін. [1–4].

Дослідження сучасних вчених у сфері інтелектуальної власності здійснюються за різними напрямками, зокрема:

- вивчення та аналіз актуальних проблем правового регулювання в зазначеній сфері (С. Ю. Бурлаков, О. П. Орлюк, О. Д. Святоцький та інші) [2; 5, с. 65–69];
- визначення особливостей суб'єктивного складу у сфері інтелектуальної власності (Р. Б. Шишка, О. І. Харитонова та інші) [6; 7, с. 329–335];
- вивчення правової природи об'єктів права інтелектуальної власності та особливостей їх використання в умовах інформатизації держави та суспільства (Д. В. Бойко, В. В. Бонтлаб, О. І. Харитонова) [8, с. 633–635; 15; 16];
- дослідження проблем охорони та захисту прав інтелектуальної власності (О. А. Підпригора) [9, с. 23–28] та інші напрями.

Однак залишається чимало актуальних проблемних аспектів, що потребують теоретичного осмислення, яке здатне вплинути на вдосконалення правового регулювання інтелектуальної власності. З огляду на це доцільно звернути увагу на питання класифікації об'єктів інтелектуальної власності у зв'язку з тим, що:

- аналітичний пошук у цьому напрямку сприятиме виявленню чітких критеріїв щодо відношення відповідних об'єктів до певних інститутів та субінститутів у системі права інтелектуальної власності;
- системне комплексне дослідження дозволить за різними ознаками зробити висновки щодо особливостей правової природи об'єктів права інтелектуальної власності, які визначені законодавцем у Цивільному кодексі України (далі – ЦКУ) [10];
- інформатизація суспільства та держави актуалізує виділення нових самостійних об'єктів інтелектуальної власності, які використовуються тільки у мережі «Інтернет», та доцільність доповнення ними переліку об'єктів права інтелектуальної власності, що визначається ст. 420 ЦКУ.

Зазначені обставини і зумовили дослідження у цій праці теоретико-прикладних та правових проблем класифікації об'єктів права інтелектуальної власності.

Мета. 1. *Уточнення критеріїв* класифікації об'єктів права інтелектуальної власності, що має сприяти більш коректному уявленню про систему цієї підгалузі цивільного права та всебічному вивченню особливостей правової природи об'єктів, що належать різним інститутам і субінститутам права інтелектуальної власності.

2. *Виділення та обґрунтування* позиціонування як самостійних об'єктів у системі права інтелектуальної власності таких, що в умовах інформатизації суспільства використовуються тільки у мережі «Інтернет» і мають посідати своє місце у переліку об'єктів права інтелектуальної власності, визначеному законодавцем, та відповідно й у класифікації об'єктів.

Виклад основного матеріалу. У різних країнах світу не однаковий підхід до визначення поняття об'єктів інтелектуальної власності, їх позиціонують як результат інтелектуальної творчої діяльності (Франція, Велика Британія, США та інші) або як об'єкти виключних прав на використання (Австрія, Бельгія, Швеція та інші) [2, с. 68]. В Україні легального поняття об'єкта інтелектуальної власності законодавець не надає ані в ЦКУ, ані в спеціальних законах, що регулюють відносини у сфері авторського або патентного права, однак у наукових працях і навчальній літературі відповідній дефініції приділяється увага. Отже, фахівці вважають, що об'єктами права інтелектуальної власності є визначені в законодавстві результати інтелектуальної творчої діяльності, які є новими та оригінальними. При цьому зазначають, що процес створення деяких об'єктів не обов'язково має творчий характер, зокрема комерційних найменувань, торговельних марок, географічних зазначень походження товарів [4, с. 89].

У Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), прийнятій у Стокгольмі 14 липня 1967 року, був визначений перелік об'єктів права інтелектуальної власності, на який спираються відповідні законодавства країн-учасників цієї Конвенції, в тому числі України. Отже, в ст. 2 Конвенції було встановлено, що інтелектуальна власність включає права, що належать до: літературних, художніх і наукових творів; виконавської діяльності артистів, звукозапису, радіо- і телевізійних

передач; винаходів у всіх галузях людської діяльності; наукових відкриттів; промислових зразків, торговельних марок, фірмових найменувань і комерційних позначень; захисту від недобросовісної конкуренції, а також всі інші права, які стосуються інтелектуальної діяльності у промисловій, науковій, літературній та художній галузях [11].

У ст. 420 чинного ЦКУ визначається такий перелік об'єктів права інтелектуальної власності: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних), виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компоновання (топографії) інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування; торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні таємниці [10].

Для вивчення правової природи зазначених об'єктів та упорядкування їх у системі права інтелектуальної власності доцільно звернути увагу на їх класифікацію. Зокрема, відповідно до Юридичного науково-практичного словника-довідника, класифікація (лат. *Classic+facere* – розподіляти за класами) в юриспруденції – це технічний засіб, який полягає в розподілі юридичних явищ на групи, види тощо, де критерієм (гр. *kritikos* – мірило, характерна ознака) можуть бути різні підстави [12, с. 28]. Тобто дослідження у цьому напрямі спрямоване на виявлення критеріїв класифікації, які мають сприяти формуванню різнобічного уявлення про об'єкти права інтелектуальної власності, що, своєю чергою, надає змогу більш чітко розуміти сутність категорії «інтелектуальна власність».

Отже, відповідно до ст. 2 Конвенції про створення ВОІВ, всі об'єкти інтелектуальної власності можна віднести до двох груп: об'єкти авторського права і суміжних прав; об'єкти промислової власності [11]. Тобто критерієм поділення об'єктів за групами є сфера їх застосування або цивільного (господарського) обороту. Більшість об'єктів авторського права і суміжних прав є результатом інтелектуальної творчої діяльності в духовній сфері, а об'єкти промислової власності – у сфері науково-технічної творчості.

В Угоді про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS) від 1983 року класифікація об'єктів інтелектуальної власності передбачає такі групи: авторське право та суміжні права; товарні знаки; географічні позначення; промислові зразки; патенти; топографії інтегральних мікросхем; охорона закритої інформації; контроль за антиконкурентною практикою у договірних ліцензіях [13]. Ця класифікація, вочевидь, передбачає економічний підхід до визначення об'єктів інтелектуальної власності з позиції того, що вони розглядаються як товар.

Вітчизняні науковці, що займаються вивченням проблем у сфері інтелектуальної власності, пропонують своє бачення класифікації її об'єктів. Наприклад, П. М. Цибульов, В. П. Чеботарьов виділяють: *інститут авторського права і суміжних прав*, об'єктами якого є твори літератури, науки та мистецтва, виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; *інститут права промислової власності*, який містить винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки (знаки для товарів та послуг), комерційні (фірмові) найменування; *нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності*, до яких належать сорти рослин, породи тварин, раціоналізаторські пропозиції, топографії інтегральних мікросхем, наукові відкриття, комерційні таємниці [14, с. 9]. Таку класифікація, що передбачає розподілення об'єктів за певними інститутами права інтелектуальної власності, можна назвати поширеною в юридичній літературі, вона є достатньо повною і коректною, але потребує певного уточнення та доопрацювання.

Тож за приналежністю об'єкта до одного з інститутів інтелектуального права, а також за особливостями надання їх творцю правової охорони усі відомі об'єкти О. С. Яворська вважає доцільним класифікувати, виділяючи такі їх групи: *об'єкти авторського права та суміжних прав* (твори літератури, науки, мистецтва, комп'ютерні програми, бази даних тощо); *об'єкти патентного права* (винахід, корисна модель, компоновання інтегральних мікросхем); *правові засоби індивідуалізації суб'єктів господарювання, товарів, робіт та послуг* (комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки, географічні зазначення)); *результати селекційних досягнень* (сорти рослин, породи тварин); об'єкти з локальною новизною (комерційна таємниця, ноу-хау, компоновання інтегральних мікросхем); *наукові відкриття* як окремий об'єкт, що має відмінний правовий режим від усіх інших перелічених груп об'єктів [4, с. 91]. Підхід авторки до класифікації об'єктів вважаємо конструктивним, але, на нашу думку, до групи об'єктів патентного права не потрібно відносити компоновання мікросхем, тому що

цей об'єкт не патентується, і законодавець не передбачає для нього видання за результатами державної реєстрації такого охоронного документа, як патент. При цьому слушною є думка авторки класифікації щодо номіналу групи об'єктів, які індивідуалізують учасників цивільного обороту (торговельні марки, комерційні (фірмові) найменування, географічні зазначення) тому, що назва, що запропонована нею (правові засоби індивідуалізації суб'єктів господарювання, товарів, робіт та послуг), у повній мірі відображує призначення цих об'єктів.

Світличний О. П. також об'єднує об'єкти права інтелектуальної власності у групи відповідно до належності певним інститутам: об'єкти авторського права і суміжних прав; об'єкти промислової власності, об'єкти селекційних досягнень у рослинництві і тваринництві; засоби індивідуалізації учасників господарського обігу, товарів та послуг [3, с. 127–244].

Заслугує уваги позиція В. М. Антонова щодо визначення місця певного об'єкта (або групи об'єктів) у системі інтелектуальної власності. Зокрема, науковець пропонує таку класифікацію інтелектуальної власності: промислова власність (Industry property) – винаходи, торгові знаки, промислові зразки; захист від недобросовісної конкуренції; нетрадиційні об'єкти (сорт рослин, раціоналізаторські пропозиції, топології інтегральних мікросхем тощо); суміжні права (Related right) – виконавці, виробники фонограм, організації мовлення, гудвіл (імідж, ділова репутація); авторське право (Copyright) – літературні твори, музичні твори, художні твори, фототвори, аудіовізуальні твори, переклади, адаптації тощо, комп'ютерні програми, інформаційні технології, бази даних, вебдизайн, усні твори тощо [1, с. 12]. Автор створив цю класифікацію інтелектуальної власності з огляду на виділення ним у її структурі таких компонентів: продукт творчих зусиль; сукупність прав на інтелектуальний продукт; об'єкт інтелектуальної власності [1, с. 11].

Аналіз положень міжнародних нормативних актів з права інтелектуальної власності, а також наукових доробків цивілістів за зазначеною тематикою дозволив пропонувати класифікацію об'єктів права інтелектуальної власності за декількома критеріями, а саме залежно від: визначення об'єкта права інтелектуальної власності в цивільному законодавстві України, об'єктом її певного інституту; правової природи об'єктів, які в обов'язковому порядку підлягають патентуванню або державній реєстрації, або на них поширюється презумпція авторства; виду охоронного документа, що видається державною установою з права інтелектуальної власності за результатами державної реєстрації або патентування певного об'єкта.

Отже, на нашу думку, під час здійснення сучасної класифікації об'єктів права інтелектуальної власності за зазначеними вище критеріями треба виділяти такі їх групи та підгрупи: *об'єкти авторських і суміжних прав*, які своєю чергою потрібно поділяти на *об'єкти авторських прав* (твори літератури, науки, мистецтва, а також комп'ютерні програми, бази даних) і *об'єкти суміжних прав* (виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення); *об'єкти права промислової власності*, де треба виділяти підгрупу *об'єктів патентного права*, в яку включати як результати технічної творчості (винаходи, корисні моделі), об'єкт художнього конструювання (промисловий зразок), об'єкти селекційних досягнень (сорти рослин, породи тварин), правовий режим яких передбачає патентування майнових права, а також підгрупу *об'єктів права інтелектуальної власності, що індивідуалізують учасників цивільного (господарського) обороту, товари та послуги* (торговельні марки (знаки для товарів та послуг), комерційні (фірмові) найменування, географічні позначення). До інституту промислової власності коректно відносити і підгрупу *нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності* (наукові відкриття, топографії інтегральних мікросхем, раціоналізаторські пропозиції), тобто такі, що через їх особливий правовий режим не правомірно відносити ані до об'єктів патентного права, ані до об'єктів, що індивідуалізують учасників цивільного обороту, товари та послуги, однак вони за своєю правовою природою та призначенням мають посідати відповідне місце у групі об'єктів права промислової власності.

У межах цього дослідження доцільно звернути увагу на об'єкти, які законодавець на сьогодні не включає у перелік об'єктів права інтелектуальної власності, визначений ст. 420 ЦКУ[10]. Однак у наукових працях і навчальній літературі фахівці зазначають, що перелік об'єктів у ст. 420 ЦКУ не є вичерпним (замкнутим), а є відкритим, тобто він може бути доповнений відповідними об'єктами [2, с. 69; 4, с. 90]. Зокрема, слушною є

думка О. С. Яворської, В. В. Бонтлаба, Д. В. Бойко, які пропонують позиціонувати доменні імена (domain name) як самостійні об'єкти права інтелектуальної власності, а саме як засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг у мережі «Інтернет» та включити їх до переліку об'єктів права інтелектуальної власності, що визначені ст. 420 ЦКУ [10; 4, с. 90; 15, с. 2–3, 9; 16, с. 4]. Вважаємо, що треба погодитися з позицією науковців, і з огляду на інформатизацію сучасного суспільства та віртуалізацію правовідносин у межах класифікації об'єктів права інтелектуальної власності відносити доменні імена до підгрупи об'єктів права промислової власності, що індивідуалізують учасників цивільного (господарського) обороту, товари та послуги, але не ототожнювати їх із знаками для товарів і послуг, які слугують відповідними ідентифікаторами в реальному світі, а доменні імена мають виконувати аналогічне призначення у віртуальному просторі [17, с. 78].

Також вважаємо доцільним включити у систему об'єктів права інтелектуальної власності, що визначені законодавцем (ст. 420 ЦКУ), а саме в інститут авторського права і суміжних прав такий об'єкт, як вебсайт (інтернет-сайт). Його поняття надається у законі України «Про авторське право і суміжні права», а саме: вебсайт – сукупність даних електронної (цифрової) інформації, інших об'єктів авторського і (або) суміжних прав тощо, пов'язаних між собою і структурованих у межах адреси вебсайту і (або) облікованого запису власника цього вебсайту, доступ до якого здійснюється через адресу мережі «Інтернет», що може складатися з доменного імені, записів про каталоги або виклики і (або) числової адреси за інтернет-протоколом [18]. Отже, з поняття виходить, що вебсайт становить складний об'єкт, у якому передбачена наявність певних елементів, що забезпечують його зміст та функціонування, а до інституту авторських і суміжних прав інтелектуальної власності його по суті відносить законодавець [17, с. 76].

Висновки. Отже, дослідження у напрямі визначення особливостей сучасної класифікації об'єктів права інтелектуальної дозволило акцентувати увагу на окремих принципових положеннях з цієї тематики та зробити такі висновки:

– об'єктами права інтелектуальної власності є визначені у законодавстві результати інтелектуальної творчої діяльності, які є новими та оригінальними, при цьому фахівці зазначають, що процес створення деяких об'єктів не обов'язково має творчий характер, зокрема це стосується комерційних найменувань, торговельних марок, географічних позначень походження товарів, з чим можна погодитися;

– перелік об'єктів, що підлягають правовій охороні на міжнародному рівні, визначено в Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), прийнятій у Стокгольмі 14 липня 1967 року, в Угоді про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS) від 1983 року, а на національному рівні – в ст. 420 ЦКУ;

– аналіз положень міжнародного права та наукових доробок вітчизняних науковців за зазначеною тематикою статті дозволив виділити та пропонувати такі критерії класифікації об'єктів права інтелектуальної власності: залежно від визначення об'єкта права інтелектуальної власності в законодавстві України об'єктом її певного інституту; залежно від правової природи об'єктів, які обов'язково підлягають патентуванню або державній реєстрації, або на них поширюється презумпція авторства та залежно від виду охоронного документа, що видається державною установою з права інтелектуальної власності за результатами державної реєстрації або патентування певного об'єкта;

– керуючись вищезазначеними критеріями, доцільно виділяти такі групи, а в їх межах підгрупи об'єктів права інтелектуальної власності: *об'єкти авторських і суміжних прав*, які своєю чергою треба поділяти на *об'єкти авторських прав* і *об'єкти суміжних прав*; *об'єкти права промислової власності*, де треба виділяти *об'єкти патентного права*, *об'єкти права інтелектуальної власності, що індивідуалізують учасників цивільного (господарського) обороту, товари та послуги*; *нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності* (наукові відкриття, топографії інтегральних мікросхем, раціоналізаторські пропозиції), тобто такі, що через їх особливий правовий режим не правомірно відносити ані до об'єктів патентного права, ані до об'єктів, що індивідуалізують учасників цивільного обороту, товари та послуги, однак вони за своєю правовою природою та призначенням мають посідати відповідне місце серед об'єктів права промислової власності;

– у реаліях інформатизації суспільства та віртуалізації правовідносин доцільно доповнити перелік об'єктів права інтелектуальної власності, що визначений ст. 420

ЦКУ, такими об'єктами, як доменне ім'я та вебсайт, що використовуються тільки у мережі «Інтернет». У системі класифікації об'єктів права інтелектуальної власності треба відносити доменні імена до групи об'єктів права промислової власності, підгрупи об'єктів, що індивідуалізують учасників цивільного (господарського) обороту, товари та послуги у віртуальному просторі, а вебсайти включити в систему об'єктів авторських і суміжних прав, враховуючи, що законодавець надає поняття вебсайту у Законі України «Про авторське право і суміжні права» й тим самим закріплює його правове положення у відповідному правовому інституті.

Список використаних джерел

1. Антонов В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право. Київ : КНТ, 2005. 520 с.
2. Орлюк О. П., Андрощук Г. О., Бутнік-Сіверський О. Б. Право інтелектуальної власності: Академічний курс : підруч. для студ. вищих навч. закладів. Київ : Видавничий дім «ІН Юре», 2007. 696 с.
3. Світличний О. П. Право інтелектуальної власності : підручник. Київ : НУБіП України, 2017. 355 с.
4. Інтелектуальне право України / за заг. ред. проф. О. С. Яворської. Тернопіль : Підручники і посібники, 2016. 608 с.
5. Бурлаков С. Ю. Правове регулювання відносин інтелектуальної власності (предмет і метод). *Форум права*. 2013. № 3. С. 65–69. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.him_2013_3_13.pdf
6. Шишка Р. Б. Охорона прав суб'єктів інтелектуальної власності у цивільному праві України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Харків : Націон. ун-т внутріш. справ, 2004. 32 с.
7. Харитонова О. І. Суб'єкти та об'єкти правовідносин інтелектуальної власності. *Актуальні проблеми держави і права*. 2011. Вип. 59. С. 329–335.
8. Харитонова О. І. Суб'єкти правовідносин в мережі *Інтернет*. *Традиції та новації юридичної науки: минуле сучасність, майбутнє* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. від 19 травня 2017 року. С. 633–635.
9. Підопригора О. А. Окремі проблеми правової охорони інтелектуальної власності в Україні. *Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права*. 2002. № 2. С. 23–28.
10. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-І. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.
11. Всемирная организация интеллектуальной собственности. Основы интеллектуальной собственности. Киев : Изд. дом «Ин Юре», 1999. 600 с.
12. Скакун О. Ф., Бондаренко Д. А. Юридический научно-практический словарь-справочник (основные термины и понятия). Харьков : Эспада, 2007. 488 с.
13. Угода про торговельні аспекти інтелектуальної власності : Міжнародний документ від 15.04.1994 р. URL: http://zacon5.rada.gov.ua/laws/show/981_018.
14. Цибульов П. М., Чеботарьов В. П. Популярно про інтелектуальну власність: абетко. Київ : ТОВ «Альфа-ПСК», 2004. 56 с.
15. Бойко Д. В. Правова природа доменних імен Інтернет : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2005. 19 с.
16. Бонглаб В. В. Цивільно-правове регулювання доменних імен : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2006. 20 с.
17. Гордеюк А. О. Проблема вдосконалення правового регулювання веб-сайтів і доменних імен в умовах інформатизації суспільства. *Гуманітарний часопис*. 2019. № 2. С. 73–83.
18. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-12. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 13. Ст. 64.

Надійшла до редакції 10.09.2020

References

1. Antonov V. M. Intelektualna vlasnist i kompiuterne avtorske pravo [Intellectual property and computer copyright]. Kyiv : KNT, 2005. 520 s. [in Ukr.].
2. Orliuk O. P., Androshchuk H. O., Butnik-Siverskyi O. B. Pravo intelektualnoi vlasnosti: Akademichnyi kurs [Intellectual property law: Academic course] : pidruch. dlia stud. vyshchychkh navch. zakladiv. Kyiv : Vydavnychiy dim «IN Yure», 2007. 696 s. [in Ukr.].
3. Svitlychnyi O. P. Pravo intelektualnoi vlasnosti [Intellectual property rights] : pidruchnyk. Kyiv : NUBiP Ukrainy, 2017. 355 s. [in Ukr.].
4. Intelektualne pravo Ukrainy [Intellectual law of Ukraine] / za zah. red. prof. O. S. Yavorskoi. Ternopil : Pidruchnyky i posibnyky, 2016. 608 s. [in Ukr.].
5. Burlakov S. Yu. Pravove rehuliuвання vidnosyn intelektualnoi vlasnosti (predmet i metod) [Legal regulation of intellectual property relations (subject and method)]. *Forum prava*. 2013. № 3. S. 65–69. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.him_2013_3_13.pdf [in Ukr.].

6. Shyshka R. B. Okhorona prav subiektiv intelektualnoi vlasnosti u tsyvilnomu pravi Ukrainy [Protection of the rights of intellectual property subjects in the civil law of Ukraine] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.03. Kharkiv : Natsion. un-t vnutrish. sprav, 2004. 32 s. [in Ukr.].
7. Kharytonova O. I. Subiekty ta obiekty pravovydosyn intelektualnoi vlasnosti [Subjects and objects of intellectual property legal relations]. Aktualni problemy derzhavy i prava. 2011. Vyp. 59. S. 329–335. [in Ukr.].
8. Kharytonova O. I. Subiekty pravovydosyn v merezhi Internet [Legal entities on the Internet]. Tradytsii ta novatsii yurydychnoi nauky: mynule suchasnist, maibutnie : materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. vid 19 travnia 2017 roku. S. 633–635. [in Ukr.].
9. Pidpryhora O. A. Okremi problemy pravovoi okhorony intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [Some problems of legal protection of intellectual property in Ukraine]. Visnyk Khmelnytskoho instytutu rehionalnoho upravlinnia ta prava. 2002. № 2. S. 23–28. [in Ukr.].
10. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [The Civil Code of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 16 sichnia 2003 roku № 435-I. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2003. № 40–44. St. 356. [in Ukr.].
11. Vsemirnaya organizaciya intelektualnoj sobstvennosti. Osnovy intelektualnoj sobstvennosti [World Intellectual Property Organization. Fundamentals of Intellectual Property]. Kiev : Izd. dom «In Yure», 1999. 600 s. [in Rus.].
12. Skakun O. F., Bondarenko D. A. Yuridicheskij nauchno-prakticheskij slovar-spravochnik (osnovnye terminy i ponyatiya) [Legal scientific and practical dictionary-reference book (basic terms and concepts)]. Harkov : Espada, 2007. 488 s. [in Rus.].
13. Uhoda pro torhovelni aspekty intelektualnoi vlasnosti [Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property] : Mizhnarodnyi dokument vid 15.04.1994 r. URL: http://zacon5.rada.gov.ua/laws/show/981_018. [in Ukr.].
14. Tsybulov P. M., Chebotarov V. P. Populiarno pro intelektualnu vlasnist: abetko [Popular about intellectual property: the alphabet]. Kyiv : TOV «Alfa-PIK», 2004. 56 s. [in Ukr.].
15. Boiko D. V. Pravova pryroda domennykh imen Internet [Legal nature of Internet domain names] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk. Kharkiv, 2005. 19 s. [in Ukr.].
16. Bontlab V. V. Tsyvilno-pravove rehuliuвання domennykh imen [Civil law regulation of domain names] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk. Kyiv, 2006. 20 s. [in Ukr.].
17. Hordeyuk A. O. Problema vdoskonalennia pravovoho rehuliuвання veb-saitiv i domennykh imen v umovakh informatyzatsii suspilstva [The problem of improving the legal regulation of websites and domain names in the context of informatization of society]. Humanitarnyi chasopys. 2019. № 2. S. 73–83. [in Ukr.].
18. Pro avtorske pravo i sumizhni prava [About copyright and related rights] : Zakon Ukrainy vid 23.12.1993 r. № 3792-12. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 1994. № 13. St. 64. [in Ukr.].

SUMMARY

Hanna O. Spitsyna, Alla O. Hordeyuk. Features of modern classification of intellectual property items. This article determines modern classification of intellectual property objects, which identified in international regulations and presumed by scientists, studying problematic issues in sphere of intellectual property.

The defined, which the most common is classification, with distribution criterion of objects in group to the institutions of intellectual property: copyright and related rights; industrial property law. The individual scientists have their own approach regarding inclusion in different classification groups.

The offered with given the content of international law and scientific research of scientists, classify of intellectual property objects by several criteria in depending: from the assignment of objects to a specific legal institutions of intellectual property; from the legal nature of objects which without fail subject to patenting or state registration or on them spread of presumption of authorship; from the title of protection, which issued based on patenting result or state registration of specific objects. By these criteria expediently to highlight such groups and subgroups of intellectual property objects: objects of copyright and related rights with separate subgroup copyright objects and subgroup related rights objects; objects of the institution of industrial property law, where to highlight the patent law objects, the objects, where individualize of participants in civil transaction, goods, services and subgroup of unconventional objects.

Determined the need in modern realities of virtualization of legal realities to additions to the list intellectual property objects, which is defined in article 420 Civil code of Ukraine, such facilities of domain name and website. The domain name include in subgroups of industrial property law objects, which individualize of participants in civil transaction, goods and services, and website include in group objects of copyright and related rights, guided by the legislator's position. The legislator secured concept of website in the law of Ukraine «On copyright and related rights».

Keywords: *intellectual property, intellectual property objects, clasification of intellectual property objects, criteria classification of intellectual property objects, copyright and related rights objects, industrial property law objects.*